

56. Srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2022

CYA ONLINE

Druga področja – Tuji jeziki

Raziskovalna naloga

Avtorja: Urban Poberžnik, Neli Lampret

Šola: Osnovna šola Toneta Čufarja Maribor

Mentorici: Klavdija Vogrin, prof. in Sara Menard, prof.

Maribor, 2022

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
1.1	Cilji naloge	2
1.2	Hipoteze raziskovalne naloge.....	2
1.3	Predvidena nova spoznanja	3
2	TEORETIČNI DEL.....	4
2.1	POMEN ANGLEŠKEGA JEZIKA SKOZI ZGODOVINO	4
2.1.1	Stara angleščina.....	4
2.1.2	Srednja angleščina.....	5
2.1.3	Zgodnja moderna angleščina.....	5
2.2	ANGLEŠKI JEZIK V FORMALNEM IZOBRAŽEVANJU V SLOVENIJI	7
2.2.1	Pomen znanja angleščine.....	7
2.2.2	Angleščina v izobraževanju na osnovnošolski stopnji	7
2.2.3	Splošni cilji predmeta	7
2.2.4	Operativni cilji in vsebine	8
2.3	PROSTI ČAS IN JEZIK.....	10
2.3.1	Socialna omrežja	10
2.3.2	Jezik socialnih omrežij	14
2.3.3	Internetni sleng.....	14
2.3.4	Internetne kratice in krajšave.....	15
2.3.5	Vpliv družbenih omrežij na učenje jezika	18
3	MATERIALI IN METODE DE LA.....	20
3.1	Metoda proučevanja virov.....	20
3.2	Metoda zbiranja podatkov – anketiranja	20
3.3	Metoda analize podatkov in njihova interpretacija.....	20
4	REZULTATI.....	21
4.1	Metoda zbiranja podatkov – anketni vprašalnik.....	21
5	RAZPRAVA	30

6	DRUŽBENA ODGOVORNOST	32
7	ZAKLJUČEK	33
8	VIRI IN LITERATURA	35
8.1	Literatura in knjižni viri	35
8.2	Spletni viri	35
9	PRILOGE	37

KAZALO SLIK

Slika 1: Logotip Instagrama	11
Slika 2: Logotip Facebook-a	12
Slika 3: Logotip Twitter-ja	13
Slika 4: Logotip TikTok-a	13
Slika 5: Leet	16

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Kratice	16
Preglednica 2: Razlog za uporabo tujega jezika med odmori	23
Preglednica 3: Odgovori z Drugo	29

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Struktura sodelujočih	21
Graf 2: Spol sodelujočih	21
Graf 3: Najpogosteje uporabljen tuji jezik v prostem času	22
Graf 4: Uporaba tujega jezika med odmori za komunikacijo z vrstniki	22
Graf 5: Tedenska uporaba vsebin aplikacij, iger in družbenih omrežij v angleščini	24
Graf 6: Delež uporabe družbenih omrežij	24
Graf 7: Zaključena ocena predmeta	25
Graf 8: Izboljšanje govornega sporočanja	25
Graf 9: Izboljšanje bralnega in slušnega razumevanja	26
Graf 10: Izboljšanje pisnih spretnosti jezika	26
Graf 11: Uporaba internetnega slenga	27

Graf 12: Poznavanje kratic	27
Graf 13: Preživet čas na družbenih omrežjih	28
Graf 14: Razlog uporabe družbenih omrežij	28

POVZETEK

Mladostniki vse več časa preživijo na spletu, zato je postal t. i. novodobno igrišče za druženje. Sodoben način komunikacije preko e-medijev pa, zlasti med mladimi govorci, povzroča spremembe tudi v jeziku. Besede v mladostniškem slengu se hitro spreminjajo in zamenjujejo z novimi. Ker je veliko besed in besednih zvez prevzetih iz angleščine, je naša raziskovalna naloga zastavljena interdisciplinarno. Za raziskavo te teme smo se odločili na podlagi vsakdanjih pogovorov oziroma komunikacije preko družbenih omrežij. Mladostniki pri medsebojni komunikaciji uporabljajo krajšave, emotikone in besede iz tujih jezikov. Pri tvorjenju sporočil se mladostniki približujejo govornemu jeziku in (ne)namerno kršijo pravopisna pravila in norme zapisanega knjižnega jezika. Odstopanja se kažejo pri zapisovanju krajšav, velike in male začetnice, v uporabi ločil ter v zapisih z velikimi oz. malimi tiskanimi črkami.

V teoretičnem delu smo predstavili razvoj angleškega jezika skozi zgodovinska obdobja, osnove formalnega izobraževanja tujega jezika angleščina v osnovni šoli ter uporabo jezika v prostem času, družbena omrežja, internetni sleng ter vpliv le-tega na znanje angleškega jezika pri mladostnikih.

V raziskovalni nalogi *CYA online* smo predstavili raziskavo s pomočjo metode zbiranja podatkov – anketiranje.

V empiričnem delu so analizirani rezultati anketnega vprašalnika, s katerimi smo ugotovili, da je angleščina med učenci naše šole v času med šolskimi odmori in v njihovem prostem času druga govorica. Ugotovili smo, da učenci internetni sleng dobro poznajo in ga pogosto uporabljajo; menja so, da uporaba aplikacij in družbenih omrežij v angleščini pozitivno vpliva na njihovo znanje angleškega jezika.

Ključne besede: družbena omrežja, internetni sleng, krajšave, kratice, angleščina.

ZAHVALA

Zahvaljujeva se svojima mentoricama za usmerjanje, pomoč in spodbudo pri delu, vsem anketirancem od 7. do 9. razreda za sodelovanje v najini anketi, učitelju slovenščine pa za jezikovni pregled naloge.

1 UVOD

Jezik je naše bistvo. Ni mrtva stvar, je namreč živ organizem v naravi, ki ga pozna in uporablja le človek. Vsi ljudje iščemo različne načine do usvojitve najboljše poti za učenje le-tega, pri tem pa ni le ene same poti, ampak nešteto. Vsi smo različni, imamo različno osebnost, zanimanja, socialna in družbena okolja, v katerih živimo.

Eno od takih okolij, tudi zaradi spremenjenega načina življenja in prisotnosti novega koronavirusa, je svetovni splet. Ta je postal “novodobno igrišče” za druženje z vrstniki. Veliko spletnih vsebin in družbenih omrežij pa je v tujem jeziku, najpogosteje v angleščini. Mladostniki na “novodobnem igrišču” uporabljamo in razvijamo krajšave in emotikone, povzete iz tujih jezikov. Te predstavljajo sodoben način komuniciranja preko spletnih medijev, ki narekujejo hitro in kratko sporočilnost. Medtem ko se naš govor in govorno sporočanje izboljšuje, se pri tvorjenju sporočil približujemo govornemu jeziku in, ne da bi to namerno želeli, kršimo pravopisna pravila zapisanega knjižnega jezika.

V raziskovalni nalogi CYA online smo želeli ugotoviti, katera je druga govornica učencev naše šole v njihovem prostem času. Predpostavljali smo, da je to angleščina, ki jo učenci uporabljajo med odmori in v njihovem prostem času. Zanimalo nas je, koliko ur na teden učenci uporabljajo računalnike in mobilne telefone, katerih navodila ali vsebine iger oziroma aplikacij so v angleščini. Zanimalo nas je tudi, katere tuje vsebine učenci uporabljajo, kako pogosto izvajajo določene dejavnosti v tujem jeziku na računalniku ali mobilnem telefonu in kakšno je njihovo mnenje o vplivu rabe računalnika oz. mobilnega telefona na njihovo znanje tujega jezika. Predvidevali smo, da uporaba aplikacij in družbenih omrežij v angleščini pozitivno vpliva na izboljšanje govornega sporočanja v tujem jeziku angleščina, hkrati pa negativno vpliva na razvoj pisnega sporočanja. Predvidevali smo tudi, da učenci uporabljajo in razvijajo krajšave besed, t. i. internetni angleški sleng, ter zaradi tega ne uporabljajo pravilnega slovničnega zapisa besed.

Raziskavo smo izvedli s pomočjo kvantitativne metode zbiranja podatkov – anketiranje.

1.1 Cilji naloge

S svojo raziskovalno nalogo smo želeli ugotoviti, kateri tuj jezik učenci uporabljajo v prostem času ter kako pogosto. Predpostavljali smo, da je med odmori in v prostem času angleščina druga govorica učencev naše šole. Zanimalo nas je, koliko časa tedensko učenci uporabljajo računalnike in mobilne telefone, kjer so navodila ali vsebine iger oziroma aplikacij v angleščini, katere tuje vsebine učenci uporabljajo, kako pogosto izvajajo določene dejavnosti v tujem jeziku na računalniku oz. mobilnem telefonu in kakšno je njihovo mnenje o vplivu rabe aplikacij in družbenih omrežij na njihovo znanje tujega jezika. Predvidevali smo, da so učenci mnenja, da uporaba družbenih omrežij in aplikacij v angleščini pozitivno vpliva na izboljšanje njihovega govornega sporočanja, bralnega in slušnega razumevanja. Hkrati smo predvidevali, da učenci menijo, da uporaba t. i. internetnega slenga negativno vpliva na razvoj pisnih spretnosti tega jezika. Anketo smo izvedli med učenci od 7. do 9. razreda.

1.2 Hipoteze raziskovalne naloge

Predpostavljali smo naslednje vnaprejšnje domnevne odgovore:

- Angleščina je med odmori in v njihovem prostem času druga govorica učencev naše šole.
- Učenci uporabljajo računalnike, mobilne telefone, kjer so navodila ali vsebine iger oz. aplikacij v angleščini, vsaj 10 ur tedensko.
- Učenci največ uporabljajo aplikacije Instagram in TikTok, najmanj pa Facebook in Twitter.
- Učenci menijo, da uporaba aplikacij v angleščini pozitivno vpliva na izboljšanje njihovega govornega sporočanja in na bralno razumevanje jezika.
- Učenci menijo, da uporaba aplikacij v angleščini ne izboljšuje pisnih spretnosti tega jezika.
- Učenci se na družbenih omrežjih pisno sporazumevajo v obliki kratic (internetni sleng).
- Uporaba družbenih omrežij se je zaradi zaprtja šol v času koronavirusne bolezni povečala.

1.3 Predvidena nova spoznanja

Spoznali smo, da je angleščina druga govornica učencev naše šole med odmori in v njihovem prostem času. Ugotovili smo, koliko časa tedensko učenci uporabljajo računalnike in mobilne telefone, kjer so navodila ali vsebine iger oziroma aplikacij v angleščini, katera družbena omrežja učenci uporabljajo, kako pogosto izvajajo določene dejavnosti v tujem jeziku na računalniku ali mobilnem telefonu in kakšno je njihovo mnenje o vplivu rabe aplikacij in družbenih omrežij na njihovo znanje tujega jezika. Prav tako smo ugotovili, kako dobro učenci poznajo t. i. internetni sleng in ali uporabljajo ter poznajo kratice v angleškem jeziku. Predvidevali smo, da je druga govornica učencev naše šole angleščina in da učenci pogosto uporabljajo kratice v angleškem jeziku.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 POMEN ANGLEŠKEGA JEZIKA SKOZI ZGODOVINO

Jezik je temeljno sporazumevalno sredstvo, ki se razvija in nadgrajuje odkar smo se ljudje razvili. Jezik je kot živ organizem, ki se razvija skupaj z nami; je bil in je še zmeraj del naše kulture, s katerim se povezujemo, vzpostavljamo in ohranjamo medosebne odnose. Jezik, ki ga uporabljamo za pogovor, je lahko materni ali tuji jezik oziroma jezik okolice.

2.1.1 Stara angleščina

Stara angleščina oziroma anglosaščina je bila prva oblika angleškega jezika, ki so jo govorili v delih današnje Anglije in južne Škotske med sredino petega in dvanajstega stoletja. (Stara angleščina, b. d.)

Prvo angleščino so ljudje govorili že v 5. stoletju pr. n. št. Takrat so Angli, Sasi in Juti zasedli Britansko otočje ter izbrisali predhodno prebivalstvo, ki je bilo keltsko govoreče. Nova plemena so s seboj prinesla podobne jezike, iz katerih izvira stara angleščina, zaznamujejo pa jo tudi keltski jeziki in nordijsščina. Stara angleščina je bila v rabi od 5. do 11. stoletja in je bila zahodnogermanski jezik. Približala se je stari frizijščini in stari saščini, podobna pa je bila tudi sodobni islandščini. Njen razvoj je trajal 700 let; sprva so jo zapisovali v runah (star sistem germanske abecede), kasneje pa v latinskih zapisih z nekaj dodatnimi črkami. (Stara angleščina, b. d.)

Podobno kot sodobna slovenščina, je stara angleščina vsebovala tudi dvojino, vendar le za osebne zaimke. Ostanke dvojine se poznajo še v današnji angleščini, in sicer lahko to vidimo v razlikah med besedami both/all (oba/vsi) in neither/none (niti prvi niti drugi/noben). (Stara angleščina, b. d.)

Največjo spremembo je angleščina doživela po normanski invaziji leta 1066. Anglosaščina je na knjižnem področju pričakala svoj vrhunec po zaslugi kralja Alfreda v 9. stoletju, saj je bil ta močan podpornik pisanja in izobraževanja v angleščini, ki je bila takrat domač jezik njegovih podrejenih. Staro angleščino so govorili predvsem v nižjih slojih prebivalstva. V 13. stoletju je anglonormansko plemstvo imelo vedno večje spore s francoskim kraljem. Takrat se je začel tudi njen vzpon. Spori ljudstev so se sicer končali v vojni, v tem obdobju pa so staro angleščino začeli uporabljati tudi višji sloji prebivalstva kot simbol zvestobe angleški kroni. Kljub temu se

je angleščina dvignila v epidemiji kuge v sredina 14. stoletja. Z okrepitevijo položaja nižjih slojev se je angleščina vrnila v urade, cerkve, na sodišča in, končno, tudi v parlament ter na dvor. (Stara angleščina, b. d.)

2.1.2 Srednja angleščina

Leta 1066 so Britanski otok zavzeli Normani, kar je vplivalo tudi na jezik, saj so novi osvajalci s seboj prinesli različico francoskega jezika. Nekaj časa se je nato celo pojavljala jezikovna razslojenost – višji razred je uporabljal francoščino, nižji pa angleščino; v 14. stoletju pa je spet prevladala angleščina, vendar z mnogimi francoskimi besedami. Ta različica je danes imenovana srednja angleščina. V njej je ustvarjal tudi avtor Canterburyjskih zgodb Geoffrey Chaucer; seveda pa bi takšno angleščino današnji angleški govorec težko razumel. Najpomembnejši pa je bil odtis francoskega jezika, ki se je pomešal z angleščino, ki se je takrat govorila. To je tudi razlog, da je današnja sodobna angleščina videti kot korenina v francoskem jeziku. (Razlika med staro angleščino in srednje angleščino ter moderno angleščino, b. d.)

2.1.3 Zgodnja moderna angleščina

Približno proti koncu 15. stoletja (od začetka obdobja Tudorja) do začetka 19. stoletja je potekal na britanskem območju angleški prehod iz srednje v zgodnjo moderno angleščino. Za to gre zasluga Williamu Claxtonu, ki je v 15. stoletju v Angliji izumil tiskarski stroj, s čimer se je pričel tudi tisk. Okoli leta 1603 je angleščina začela vplivati na srednjo škotščino. Dandanes lahko večina angleško govorečih ljudi razume ta stara besedila iz tega obdobja, kot je na primer King James Bible (oz. Sveto pismo kralja Jamesa) ali besedila znanega Shakespeare-ja, saj je zgodnja moderna angleščina po slovnici zelo podobna sodobni. Razlikovala se je le po črkovanju besed. V tem obdobju so živeli mnogi pomembni Britanci, in sicer:

- kraljica Elizabeta; v njenem obdobju se je angleščina zelo razvila, saj je kraljica zelo podpirala književnost in dramo (William Shakespeare, najpomembnejši angleški pisatelj in dramatik). (Angleški jezik in njegov razvoj, b. d.)
- Henry VIII; v njegovem obdobju dobimo več prevodov biblije v angleščino. 1549 – Objava prve knjige skupne molitve v angleščini pod nadzorom Thomasa Cranmerja (revidirana 1552 in 1662), ki standardizira veliko besedil cerkvenih služb. Nekateri so

trdili, da je ta knjiga, ki so jo uporabljali pri molitvi in jo zaradi tega znova in znova ponavljali več let, pomagala standardizirati moderno angleščino; še bolj kot Biblija kralja Jamesa. (Angleški jezik in njegov razvoj, b. d.)

- James VI; njegovo obdobje (obdobje Jacobean in Caroline) je obdobje prve podobe ameriške angleščine (1609). Shakespeare izda Shakespeare-ove sonete in prvi Folio.

Drugi pomembni pisatelji tega obdobja so bili tudi:

- Ben Jonson.
- Thomas Dekker.
- Beaumont in Fletcher (Francis Beaumont in John Fletcher) ter
- John Webster (Angleški jezik in njegov razvoj, b. d.).

V 19. stoletju se je angleščina še vedno močno razvijala, in sicer zaradi industrijske revolucije in angleških kolonij po vsem svetu. Še posebej se je bogatilo njeno besedišče. Dandanes obstaja več različic angleščine, med njimi tudi t. i. ameriška angleščina. V njej so se ohranile nekatere tipične angleške besede, ki so se v britanski angleščini že prenehale uporabljati. Amerikanizem sta tako, na primer, besedi trash (brit. ang. rubbish; slov. smeti) ali fall (brit. ang. autumn; slov. jesen). Spremembe, ki so se v angleškem jeziku pojavile po industrijski revoluciji, so mu dale ime pozno modernega angleškega jezika, ki ima bolj raznolik besednjak v primerjavi z zgodnjo različico moderne angleščine. (Angleški jezik in njegov razvoj, b. d.)

Tako je s tem potovanjem angleščina postala tisto, kar se v večini držav po vsem svetu govori kot materni in uradni jezik. V anglosaksonskih besedah so imele besede nagibne končnice, ki so v stavku prikazovale njihovo osebnost. Besedni red v anglosaksonskem stavku ni bil tako bistven, da bi ugotovili, kaj pomeni stavek, kot je sedaj. V srednji angleščini je bilo nekaj teh končnic opuščениh in vloga besede, predstavljene v stavku, je bila določena po vrstnem redu besed, kot je to danes. Razlike seveda so, toda kot celota je srednjeangleška besedna zgradba podobna modernemu angleškemu stavku. Stara angleščina je imela tudi slovnične dejavnike, na katere pa sta druga dva pozabila. (Sodobna angleščina, b. d.)

2.2 ANGLEŠKI JEZIK V FORMALNEM IZOBRAŽEVANJU V SLOVENIJI

Ker se v raziskovalni nalogi ukvarjamo z uporabo znanja predmeta tuji jezik angleščina v osnovni šoli, smo se v nadaljevanju posvetili tujemu jeziku angleščina v formalnem osnovnošolskem izobraževanju v Sloveniji.

2.2.1 Pomen znanja angleščine

Osnovnošolski program je stičišče več jezikov – angleščina kot tuji jezik prihaja v dejaven stik z različnimi materinščinami, jezikom okolja, s sosedskimi in z drugimi tujimi jeziki, pri čemer se vsi jeziki prepletajo, vplivajo na posameznika in ga sooblikujejo. V Republiki Sloveniji je angleščina za večino učencev v programu osnovnošolskega izobraževanja jezik, ki se ga začnejo učiti že v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Čedalje več pa je učencev, ki jim je angleščina bodisi materni bodisi sporazumevalni jezik. Angleščina je globalni jezik in se uporablja pri sporazumevanju na različnih področjih znanosti, tehnologije, kulture in trgovine ter nam omogoča najširši dostop do zelenih podatkov. Znanje angleščine je pomembno in potrebno iz več razlogov – omogoča nam boljše razumevanje sveta, saj je večina poljudnih, književnih in znanstvenih besedil, bodisi pisnih ali slušnih, napisanih prav v angleščini; to je jezik, ki omogoča posamezniku uspešnejšo mobilnost na osebni, poklicni in geografski ravni; angleščina je jezik najhitreje razvijajočih se komunikacijskih orodij, kot sta svetovni splet in elektronska pošta. Zato je posledično to najbolj razširjen tuji jezik v slovenskih osnovnih šolah. (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

2.2.2 Angleščina v izobraževanju na osnovnošolski stopnji

2.2.3 Splošni cilji predmeta

Na podlagi splošnih ciljev pouk angleščine učencem omogoča razvoj njihovih sposobnosti, osebnostno rast in samouresničitev ter jih usposobi za ustrezno, okoliščinam primerno, jezikovno ravnanje oziroma za funkcionalno rabo jezika. Usposablja jih za sprejemniške oziroma receptivne jezikovne zmožnosti (slušno, vidno in bralno razumevanje) in za tvorbnost oziroma produktivne jezikovne zmožnosti (govor, pisanje in mediacija). Učenci pridobivajo in razvijajo jezikovna in nejezikovna znanja, jezikovne, medkulturne in druge zmožnosti, spretnosti, stališča in vrednote, ki so medsebojno prepletene in jim omogočajo dejavno, uspešno in kritično vključevanje v njihovo osebno, šolsko in družbeno okolje, nadaljnje šolanje in poklicno udejstvovanje v prihodnosti. Tako jezikovno usposobljeni učenci se bodo lahko

vključevali v slovensko, evropsko in svetovno skupnost narodov in narodnosti ob upoštevanju značilnosti medjezikovnega in medkulturnega sporazumevanja. (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

2.2.4 Operativni cilji in vsebine

Učni načrt navaja obvezne in izbirne operativne cilje in vsebine. Operativni cilji in vsebine so navedeni v treh področjih, ki se med seboj prepletajo: (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

- Poslušanje in slušno razumevanje.
- Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje.
- Branje in bralno razumevanje.
- Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje.

Ob koncu osnovnošolskega šolanja naj bi učenci dosegli naslednje cilje:

Pisanje:

- Učenci se usposobijo za zahtevnejše pisno sporočanje in sporazumevanje: tvorijo krajša in daljša ter nekoliko kompleksnejša informativna, stvarna, domišljajska in vplivanjska pisna besedila o njim znanih in bližnjih temah in idejah ter se z njimi sporazumevajo (dopisi, elektronska sporočila, pisma, forumi itn.).
- Usvojijo in uporabljajo postopke procesnega pisanja (načrtovanje pisanja, pisanje v fazah, urejanje besedil, samovrednotenje in korekcija ter druge strategije tvorjenja pisnega besedila. (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

Jezikovna zmožnost:

- Razvijejo in uporabljajo pomensko ustrezno, razmeroma pogosto rabljeno, razmeroma omejeno, toda nekoliko širše, tudi abstraktno, besedišče s področij, primernih in zanimivih zanje.
- Z uporabo ustreznih slovničnih struktur dokaj natančno izražajo svoje misli in ideje, tvorijo enostavne povedi, jih povezujejo v kompleksnejše ter ob tem spoznajo in uporabljajo skladenjska pravila v angleščini. (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

Pragmatična zmožnost:

- Uporabljajo ustrezna sredstva medpovednega povezovanja (npr. izpusti in zamenjave, medpovedna vezniška sredstva, sopomenke, protipomenke, nadpomenke in podpomenke).
- Uporabljajo pravila tvorjenja besedila – razvoj teme, logični vrstni red misli/idej.
- Pri tvorjenju besedil upoštevajo glavne lastnosti izbranih besedil iz širšega nabora besedilnih vrst (zgradba in ustrezna oblika). (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

Sociolingvistična/družbeno-kulturna zmožnost:

- Pri tvorjenju pisnih besedil, posebno v pisnem sporazumevanju, uporabljajo ustrezne jezikovne označevalce družbenih razmerij.
- Uporabljajo nekatere vpljudnostne dogovore in se izogibajo najočitnejšim oblikam nevljudnosti, ki so lahko odsev medkulturnih razlik.
- V pisanju upoštevajo glavne razlike v jezikovnih registrih (nevtralen/neformalen), uporabljajo posamezne prvine ljudske modrosti (pregovore itn.). (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

Medkulturna ozaveščenost:

- Pri tvorjenju pisnih besedil, zlasti pri sporazumevanju, upoštevajo osnovne medkulturne razlike in prilagajajo svoje pisanje ter presegajo stereotipe.
- Upoštevajo medkulturno pogojene posebnosti pisnega sporočanja (npr. odstavki). (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

Ortografske spretnosti:

- Spoznavajo nova in utrjujejo ter uporabljajo načela za zapisovanje v angleščini ter razmerja med glasovi in zapisom. Sklepajo o zapisu neznanih besed.
- Uporabljajo strategije za izboljšanje ortografskih in pravopisnih zmožnosti (zvočne, vidne, pomenske; ponovno branje ipd.).
- Znajo uporabljati ustrezne pripomočke za izboljševanje kakovosti pisnih besedil (npr. slovar, črkovalnik). (Digitalni učni načrt Angleščine, b. d)

2.3 PROSTI ČAS IN JEZIK

Prosti čas je za otroke in mladostnike zelo pomemben in nujen del dneva. Je čas, ki ga preživijo po lastni izbiri. Mladostniki počnejo različne dejavnosti, ob katerih se sprostijo od šolskih obveznosti in si z njimi polepšajo del dneva ter naberejo novih moči.

Večina mladostnikov preživi svoj prosti čas s svojimi vrstniki v spletnem okolju. Njihovi starši so prosti čas preživljali na igriščih in v naravi, medtem ko ga oni preživljajo na svetovnem spletu. Tako je splet postal njihovo "novodobno igrišče".

V tem poglavju smo se poglobili v to, kaj so družbena omrežja, katera mladostniki najpogosteje uporabljajo, kaj je internetni sleng ter stopnji uporabe internetnega jezika s strani mladostnikov.

2.3.1 Socialna omrežja

Socialnih omrežij je veliko. Vsa spodaj naštetna omrežja se nekako povezujejo ali pa izstopajo po svoji drugačnosti. Socialna omrežja ali družbena omrežja so brezplačna orodja, ki od nas zahtevajo le čas in nekaj znanja. Te spletne aplikacije posameznikom omogočajo:

- ustvarjanje javne ali delno javne podobe znotraj omrežja;
- oblikovanje seznamov uporabnikov, s katerimi so povezani;
- prikazovanje in pretok njihovih seznamov povezav in povezav drugih v omrežju.

Spletno socialno omrežje je skupen izraz za aplikacije in spletne strani, ki temeljijo na komunikaciji, izmenjavi mnenj, vsebin in na sodelovanju. Največkrat jih ljudje uporabljajo, da ostanejo v stiku, se sporazumevajo s prijatelji, z vrstniki, družino in različnimi skupnostmi; uporabljajo jih tudi za množična iskanja. Po drugi strani pa jih nekatera podjetja uporabljajo za promocijo svojih izdelkov; preko njih lahko pridobijo tudi mnenja strank in javnosti. Večino omrežij vsebuje posebna orodja, ki pomagajo pri lažji uporabi svetovnega spleta ali naprave. Družbena omrežja privlačijo ogromno število ljudi in njihovih uporabnikov. Za lažji dostop do teh pa so tukaj tudi mobilne aplikacije, ki omogočajo lažji dostop do omrežij. (Lutkevich, 2021)

Strani spletnih družbenih omrežij omogočajo uporabnikom deljenje zamisli, dejavnosti, dogodkov in zanimanj znotraj svojih omrežij – zagotavljajo sredstva za interakcijo med uporabniki preko interneta (elektronska pošta, takojšnje sporočanje), »brez konvencionalnih omejitev materialnih virov, bližine in začasnosti«. Prav tako pa lahko s pomočjo spletnih družbenih omrežij posameznik gradi novo obsežnejšo mrežo poznanstev in pridobiva nove

prijatelje. Vsi ti spletno zgrajeni odnosi oz. omrežja zajemajo ogromno število uporabnikov interneta, katerih članstvo (participacija) ni trdno – »je izjemno tekoče, z nizkimi socialnimi stroški, povezanimi z vstopom ali izstopom«. Družbena omrežja so tako kot številne druge mreže nekako urejena s pridihom naključnosti. To pa zato, ker si še tako naključne stike, s katerimi se povežemo v večjo mrežo, ne izberemo čisto naključno. Vsak posameznik ima zavedno ali nezavedno v mislih nekatera merila in pričakovanja, ki naj bi jim njegovi (novi) prijateljski stiki zadostili. (Lutkevich, 2021)

Najbolj znana in najbolj uporabljena omrežja so: Instagram, Facebook, Twitter, TikTok, Snapchat, Redit ipd.

INSTAGRAM

Instagram je ameriška storitev, ki je nastala pred skoraj desetletjem in je v lasti Facebooka. Instagram je tudi najbolj popularno omrežje, ki ima več kot milijardo uporabnikov. Aplikacija uporabnikom omogoča nalaganje fotografij in video posnetkov, katere je mogoče kasneje v aplikaciji urediti in uporabiti različne t. i. filtre. Uporabniki jih lahko tudi označijo in jih razdelijo v skupino enakih ali podobnih fotografij. Fotografije lahko uporabniki objavijo javno ali pa samo za določene znance oz. prijatelje. Veliko vplivnežev (t. i. influencerjev) zaslovi na Instagramu zaradi objavljanja svojih vsebin. Vsebine so velikokrat tudi finančno podprte s strani različnih podjetij. Veliko pa je tudi slavnih ljudi, ki si ustvarijo profil in tam objavljajo slike iz svojega zasebnega življenja. Instagram ima tudi funkcijo predvajanja v živo, znano kot "live stream". Veliko težavo predstavljajo olepšane fotografije, ki jih v veliki meri delijo znane osebe, modeli in drugi. Mladostniki se tako v svojih najbolj občutljivih letih primerjajo z njimi, kar pa lahko negativno vpliva na njihovo pozitivno samopodobo in duševno zdravje. Aplikacija je za slovenske uporabnike na voljo le v angleškem jeziku. (Osnove uporabe Instagrama v letu 2022, b.d.)

Slika 1: Logotip Instagrama

Instagram. (b.d.). <https://www.instagram.com/> (Pridobljeno 15. 1. 2022)

FACEBOOK

Facebook je bil ustanovljen leta 2004 s strani podjetnika Marka Zuckberga in njegovih prijateljev z univerze. Je družbeno omrežje, ki uporabnikom nudi široko paleto storitev. Ti lahko objavljajo komentarje, fotografije in povezave do raznih novic ali drugih zanimivostih na spletu. Namen te aplikacije je bil ravno povezovanje prijateljev, zato tudi možnost dodajanja prijateljev. Je odličen način sledenja različnim temam, aktivnostim prijateljev, znancev in družini. Zaradi prijavljanja s telefonsko številko orodje predlaga nove stike oseb, ki jih morda uporabnik pozna. Z njimi lahko klepeta in deli fotografije na svojem profilu. Svoj profil na Facebooku je mogoče nastaviti kot "javni" ali "zasebni". Če je profil javen, si ga lahko ogleda kdorkoli na svetovnem spletu. Še posebej najstniki pa pogosto v svojih objavah delijo preveč svojih osebnih podatkov. Facebook je priljubljen prostor za veliko podjetij. Velika težava Facebooka je, da se v klepetalnicah in skupinah širijo lažne novice, teorije zarote, kršitve avtorskih pravic in sovražni govor. Facebook je slovenskim uporabnikom na voljo tudi v slovenščini. (Roeder, 2022)

Slika 2: Logotip Facebook-a

Facebook. (b.d.). <https://www.facebook.com/> . (Pridobljeno 15. 1. 2022)

TWITTER

Twitter je, enako kot Facebook in Instagram, ameriško družbeno omrežje, na katerem uporabniki objavljajo kratke objave (t. i. tvite) s fotografijami ali brez, dolge do 140 znakov. Omejitev znakov se sicer lahko zdi nadležna, a prav zaradi tega je to omrežje učinkovito in posebno. Twitter je bil prvotno zasnovan kot orodje, katerega bi se lahko uporabljalo le na pametnih mobilnih telefonih. Za dostop do večino tвитov je potrebna registracija, registrirani uporabniki lahko objavljajo, »všečkajo« in komentirajo objave. Zadnje čase pa je Twitter postal politično obarvan. Veliko znanih politikov iz celotnega sveta izraža svoja mnenja, podpore v obliki t. i. "tvitov". Twitter, tako kot vsako družbeno omrežje, ob ustrezni uporabi z utrjevanjem

imena podjetja in znamke le-temu pomaga doseči zastavljene poslovne cilje. Njegov namen je doseči in obdržati kupce. Twitter, podobno kot Instagram, zaenkrat še ni na voljo v slovenskem jeziku. (Vse, kar morate vedeti, preden začnete uporabljati Twitter, 2014)

Slika 3: Logotip Twitter-ja

Facebook. (b.d.). <https://twitter.com/>. (Pridobljeno 15. 1. 2022)

TIKTOK

TikTok je v letu 2016 zaslovel po propadu družbenega omrežja Vine. Je podobna različica z veliko video posnetki, ki jih lahko uporabnik všečka, komentira in deli. Sledi lahko ustvarjalcem, ki so mu všeč. Uporabniki aplikacije TikTok lahko pripravijo do 15 sekund dolge video posnetke, ki jih lahko posnamejo v enem kadru ali več posnetkov sestavijo skupaj. Le-te je mogoče urejati in jim dodajati različne učinke. Za deljenje in nalaganje posnetkov mora biti uporabnik registriran. TikTok ima posebno funkcijo t. i. dueta. Ta omogoča dvema uporabnikoma izvedbo dueta, a si morata medsebojno slediti. Z objavljanjem video posnetkov pa uporabniki tudi tvegajo, da razkrijemo svoje osebne podatke in pri tem nevede izdajo svojo lokacijo ali premoženje. Veliko tveganje predstavljajo tudi neprimerni posnetki. Mladostnikom je namreč zelo enostavno najti posnetke s seksualnimi ali z nasilnimi vsebinami. Vse to ima lahko negativni vpliv na mladostnike, ki te posnetke gledajo. TikTok aplikacija je na voljo v 150 državah in v 75 jezikih. V slovenskem jeziku pa aplikacija še ni na voljo. (TikTok, b.d.)

Slika 4: Logotip TikTok-a

TikTok. (b.d.). <https://www.tiktok.com/>. (Pridobljeno 15. 1. 2022)

2.3.2 Jezik socialnih omrežij

Poznamo več jezikov, ki jih uporabljamo na svetovnem spletu oz. predvsem na družbenih omrežjih. Posamezni izmed njih so poimenovani z združitvijo besede »net« in poimenovanjem določenega jezika. Tako je, na primer, angleška različica internetnega jezika poimenovana netlish (net + English). Za jezik socialnih omrežij pa obstaja tudi veliko sopomenk, in sicer: netspeak, Internet language, carbon speak, electronic discourse, electronic language, interactive written discourse, computer mediated communication – CMC. V internetnem jeziku gre za nadomestek govornega, bralnega in pisnega sporočanja ter sporazumevanja. Zato prihaja do razvoja novih fraz oziroma besed, ki jih v knjižnem pisnem sporočanju sicer ne uporabljamo. Za še boljše sporazumevanje so uporabniki forumov in pisci SMS-sporočil ustvarili poseben jezik, ki bi ga lahko poimenovali tudi mobilni žargon oz. internetni sleng. V ustvarjanju tovrstnega svojega jezika pa so zelo spretni postali predvsem mladi, zato je ta lahko za druge bralce celo nerazumljiv oziroma nekoliko skrivnosten. Pri internetnem slengu gre namreč za veliko besednih krajšav in novih izrazov. Razlog za nastanek takega načina sporazumevanja je najverjetneje želja po hitrejši komunikaciji. Ob navedenih razlogih pa oblikovalce takšnih besedil to tudi zabava in jim krajša čas. (Allen, Murphy, 2009)

2.3.3 Internetni sleng

Internetni sleng je na angleškem govornem področju mnogo bolj razvit in raziskan, kot v slovenskem jeziku. Tako so ugotovili, da nekaj izrazov in kratic, uporabljenih v internetnem slengu, izvira iz »fanspeak« ali slenga, ki je uporabljen v znanstveni fantastiki oz. slenga, ki ga uporabljajo navdušenci, t. i. feni, znanstvene fantastike. To dejstvo pa niti ni tako presenetljivo, saj je precejšen del računalniških programerjev in uporabnikov teh programov bilo oz. je še bralcev in navdušencev znanstvene fantastike. (Internetni sleng, 2022)

V sodobnem načinu življenja je med vsemi funkcijskimi zvrstmi prav sleng doživel največ sprememb. Sodoben način komunikiranja narekuje čim hitrejšo in kratko sporočilnost. Slednjo dosežejo z uporabo kratic in emotikonov. Pri uporabi kratic pa je vse bolj opazna uporaba angleških izrazov, ki prodirajo v slovenščino predvsem zaradi globalne uporabe družbenih omrežij. (Internetni sleng, 2022)

Večina fraz, ki jih predvsem mladi uporabljajo na družbenih omrežjih, so le odgovori na prej napisana sporočila (npr. LOL, lmao, ik, alr ...), poznamo pa tudi fraze, tvorjene glede na to, kaj trenutno uporabnik počne (npr. Brb, cya, afk, asap, rn ...), ter krajšave (npr. u-you, ur-your, k-

ok, tellin-, telling ...). Do takšnih izrazov pride zaradi želje po zmanjšanju števila pritiskov na tipke tipkovnice. V CMC-ju lahko opazimo tudi različne slengovke besede (npr. gonna, wanna ...). Ti se uporabljajo v elektronski pošti, neposrednem klepetu in na spletnih straneh, v zadnjem času pa vse bolj tudi pri pošiljanju kratkih sporočil SMS. Seveda je večina teh izrazov v angleščini oz. vezanih na angleščino, kakšna pa je tudi že poslovenjena (ju3, lajf, s5 ...). (Internetni sleng, 2022)

2.3.4 Internetne kratice in krajšave

Kratice je ustaljena okrajšava večbesednih imen, običajno (vendar ne nujno) iz začetnih črk. Pišemo jo brez pik (npr.: SSKJ in ne S.S.K.J). Posebna kategorija kratic so črkovalne kratice, ki jih v nasprotju z drugimi kraticami ne beremo kot besede, temveč jih črkujemo. Kratke kratice imajo več pomenov, zato jih običajno v nekem sobesedilu napovemo oz. zapišemo, da ne prihaja do dvoumnosti. (Rolih, 2014)

Veliko na internetu uporabljenih besed se dandanes iz računalniško posredovane komunikacije seli v komunikacijo v živo. Veliko najstnikov uporablja internetne kratice v svoji vsakodnevni komunikaciji prav tako dobro in predvsem tako pogosto kot v pisni komunikaciji. Dejstvo je, da v skupinah uporabnikov nastajajo že nova narečja internetnega slenga, kot sta »leet« ali »lol« govor. (Rolih, 2014)

LEET

»Leet« je abeceda v angleškemu jeziku, ki se najbolj uporablja na internetu. V leet govoru se soglasniki zamenjajo s številkami ali podobnimi znaki (ASCII znaki). Tako se »leet« pogosto zapiše kot l33t ali 1337. »Beseda Leet« izvira iz besede elite. (Rolih, 2014)

Slika 5: Leet

A	B*	C	D*	E	F	G*	H	I*	J	K	L*	M	N	O*	P	Q	R*	S	T*	U	V	W	X	Y	Z*
4	8	[]	3	6	/-/	1		x	1	v	v	0	*	(,.)	2	5	7	(,)	v	v/v	v	v/v	8	j	2
Λ	6	c)	&	ph	&	[~]	1		<	ε	em	^/	()	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
@	13	<	o	€	(,_)]~[
Λ	13	()	ε	9)~(eye	z	b		(T)	/v	[]	^(o)	<	2	5	7	(,)	v	v/v	v	v/v	8	j	2
Λ	13	{ }	ε	c-	(~)	3y3	</			[V]	[v]	[]	>	9	12	ehs	' '								
aye	β	⊙	∩	[-	gee	:-:		/	lj	nn	<>														
ð	β	⊙	∩	[-	gee	:-:		/	lj	nn	<>														
ci		?																							
λ	13	()	ε	9)~(eye	z	b		(T)	/v	[]	^(o)	<	2	5	7	(,)	v	v/v	v	v/v	8	j	2
Z	(3	0	T)	cj]~[
/3	δ	?																							
∞	c1																								
13																									

Leet. (b.d.). <https://en.wikipedia.org/wiki/Leet>. (Pridobljeno 8. 2. 2022)

LOL

»Lolcat« je bila najprej fotografija mačjega mladička v nenavadnih pozah z dodanim tekstom, posredovana kot šala. Besedilo je seveda večinoma napisano slovnično nepravilno. LOL se sedaj uporablja predvsem pri kratkih sporočilih (SMS) in na spletu, pa tudi že v vsakdanjem pogovoru. (Rolih, 2014)

Preglednica 1: Kratice

KRATICA	POMEN V ANGLEŠČINI	POMEN V SLOVENŠČINI
LOL	Laughing out loud.	Smejati se naglas.
OMG	Oh my god.	O, moj bog.
ILY	I love you.	Rad/a te imam.
PPL	People.	Ljudje.
IDK	I don't know.	Nevem.
TBH	To be honest.	Biti iskren.
BTW	By the way.	Mimogrede.
THX	Thanks.	Hvala.
SMH	Shaking my head.	Migati z glavo.
AMA	Ask me anything.	Vprašaj me karkoli.

JK	Just kidding.	Šalim se.
IMO	In my opinion.	Po mojem mnenju.
IKR	I know right.	Jaz vem, kaj je prav.
BRB	Be right back.	Takoj bom nazaj.
GG	Good game.	Dobra igra.
IDC	I don`t care.	Vseeno mi je.
TGIF	Thank god it`s friday.	Hvala bogu, da je petek.
NP	No problem.	Ni problema.
AFAIK	As far as I know.	Kolikor vem.
AFK	Away from keyboard.	Vstran od tipkovnice.
FYI	For your information.	V vedenje.
IMHO	In my humble opinion.	Po mojem skromnem mnenju.
M8	Mate (m+eight).	Prijatelj.
OTOH	On the other hand.	Po drugi strani.
ROFL	Rolling on floor, laughing.	Valjam se od smeha.
L8R	Later (l+eight+r).	Kasneje.
YGM	You got mail.	Dobil/a si e-pošto.
IOW	In other words.	Z drugimi besedami.
FTR	Fort the record.	Uradno.
FTW	For the win.	Na zmago.
IYD	In your dreams.	Le v sanjah.
GR8	Great (gr+eight).	Krasno.

SUM1	Someone (some+one).	Nekdo.
KIT	Keep in touch.	Ostajava v stiku/Se slišimo/vidimo kasneje.
LMK	Let me know.	Opozori me/Povej mi.
SOL	Severely out of luck.	Resno brez sreče.
IBTL	In before the lock.	Tik pred zaklepom/zaprtjem.
ASAP	As soon as possible.	Takoj ko bo mogoče/Čimprej.
TIA	Thanks in advance.	Hvala že vnaprej.
TYT	Take your time.	Vzemi si čas.
WOOT	We owned the other team.	Premagali smo nasprotno ekipo.
WTF	What the f**k?	Kaj za vraga?
BBL	Be back later.	Pridem kasneje nazaj.
HLIT	How lame is that.	Kako bedno.
4€	Forever.	Za vedno.
4YEO	For your eyes only.	Samo za tvoje oči.

Poleg besed pa v spletnem govoru uporabniki uporabljajo tudi emotikone oziroma smejkote ali smeškote. To so vizualni znaki oz. ilustracije obrazov, ki izražajo različna čustva, hrana, pijača, predmeti itd. Emotikone ob svojih sporočilih uporabniki dodajo, da izrazijo svoje počutje oz. da z njimi nadomestijo kakšno drugo besedo. Njihova značilnost je tudi izpuščanje ločil, recimo vejic, pik, pisanje imen in začetnic povedi z malo začetnico ipd. (Rolih, 2014)

2.3.5 Vpliv družbenih omrežij na učenje jezika

Povemo lahko, da družbena omrežja vplivajo na učenje jezika, vprašanje pa je, ali je njihov vpliv slab ali dober, pri čemer si niti strokovnjaki niso enotni. (Crystal, 2006) Sami smo bili

mnenja, da je vpliv družbenih omrežij na učenje jezika dober, ko pa smo se v izbrano temo poglobili, smo ugotovili, da temu ni vedno tako.

Vpliv družbenih omrežij je dober zaradi:

- besednega zaklada oz. tega, da poznamo čim več besed v določenem jeziku;
- izgovorjave, če, na primer, pogovor poteka z govornim sporočanjem;
- učenja narečij v določenem jeziku, kar lahko pomaga pri sporazumevanju v okolju, kjer knjižni jezik ni najbolj primeren. (Crystal, 2006)

Vpliv družbenih omrežij je slab zaradi:

- nepravilne oz. skrajšane pisave in črkovanja besed;
- znanja le pogovornega jezika;
- zmožnosti sporazumevanja le z ljudi, ki razumejo internetni sleng;
- neznanja slovnice. (Crystal, 2006)

Socialna omrežja pri učenju tujega jezika, žal, ne doprinesejo veliko, saj pogovor na spletnih klepetalnicah poteka večinoma v internetnem jeziku, ki se razlikuje od navadnega, npr. angleškega. Največjo korist ima učenje tujega jezika na spletu, če se tega hkrati učimo tudi v šoli, saj s tem krepimo naš besedni zaklad na internetu ter se izboljšujemo v govornem sporočanju z učenjem v živo. S takim učenjem lahko dosežemo najboljše znanje določenega jezika. Raziskave so pokazale, da so posamezniki, ki so se učili angleški jezik na spletu in v šoli, pokazali boljše znanje kot tisti, ki so se ga učili le v šoli ali le na spletu. Veliko težavo predstavljajo posamezniki, ki se tujih jezikov učijo le preko spleta, saj imajo kasneje ob stiku s tem jezikom težave pri zapisu, črkovanju, izgovorjavi in slovnici. (Crystal, 2006) Tako smo ugotovili, da imajo omrežja več slabega kot dobrega vpliva, kar nas je presenetilo.

Večina vsebin na svetovnem spletu je v angleščini, zato se večina ljudi na spletu nauči predvsem angleščine. Učijo se iz raznih video posnetkov na spletni strani YouTube, kjer v različnih video igrah spremljajo večinoma ameriške »influencerje«, saj so igre in njihova navodila v angleščini; v njih se tudi v »online« povezavah medsebojno sporazumevajo (Gta, Roblox, Fortnite ...). Enako velja za klepetalnice (Discord, Reddit, Ometv ...) in omrežja (Instagram, TikTok, Snapchat, Twitter ...).

3 MATERIALI IN METODE DELA

3.1 Metoda proučevanja virov

Pred začetkom pisanja raziskovalne naloge smo si pripravili načrt, kaj vse potrebujemo za raziskovanje izbrane teme. Za nasvet smo se obrnili tudi na mentorici. Vire smo iskali in jih pridobili v šolski knjižnici in v Univerzitetni knjižnici Maribor. Veliko informacij smo našli tudi na različnih spletnih straneh. Vse podatke in informacije, ki smo jih pridobili, smo razvrstili in uporabili v teoretičnem delu raziskovalne naloge.

3.2 Metoda zbiranja podatkov – anketiranja

Za pridobitev podatkov smo izvedli anketo v 7., 8. in 9. razredih naše šole. Učenci so anketo reševali preko svetovnega spleta s pomočjo spletne ankete 1KA.

3.3 Metoda analize podatkov in njihova interpretacija

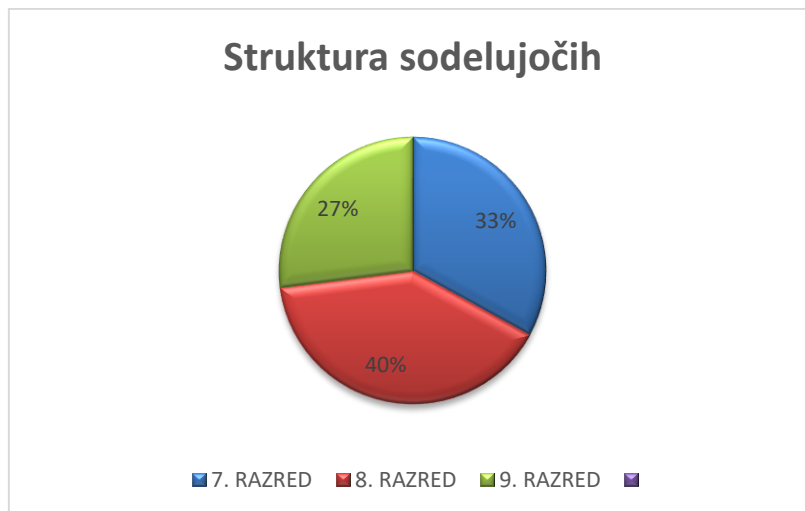
Vse zbrane anketne vprašalnike smo pregledali in naredili analizo podatkov. Podatke smo prikazali z grafi, ki smo jih interpretirali ter zapisali ugotovitve. Te smo nato povezali in primerjali s teoretičnim delom naloge.

4 REZULTATI

4.1 Metoda zbiranja podatkov – anketni vprašalnik

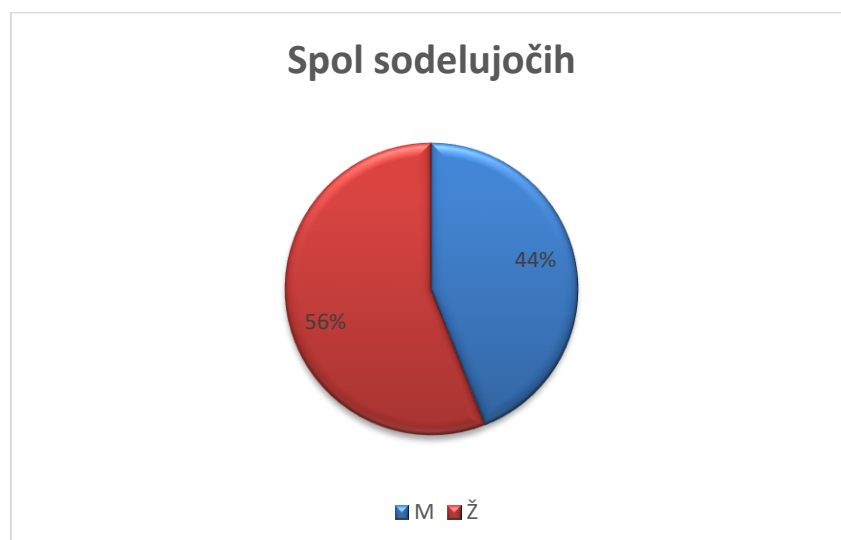
To anketo je izpolnilo 95 učencev 7., 8. in 9. razreda. Od tega je bilo 31 učencev 7. razreda, 38 učencev 8. razreda in 26 učencev 9. razreda.

Graf 1: Struktura sodelujočih

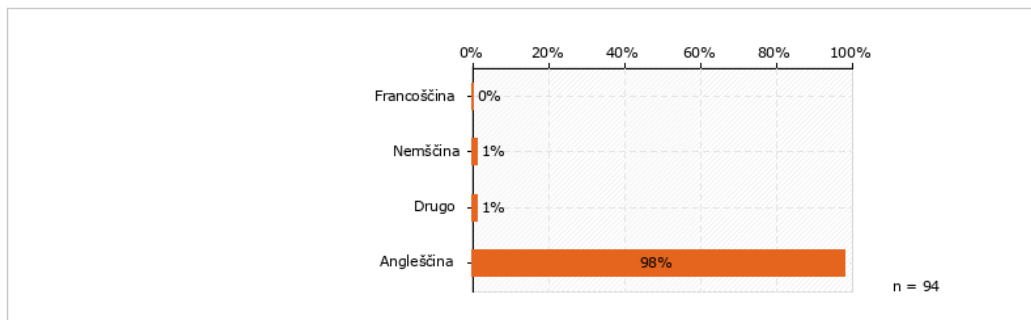
Med učenci in učenkami 7., 8. ter 9. razreda je v anketi sodelovalo 56 % žensk in 44 % moških.

Graf 2: Spol sodelujočih

- **Kateri tuji jezik najpogosteje uporabljaš v prostem času?**

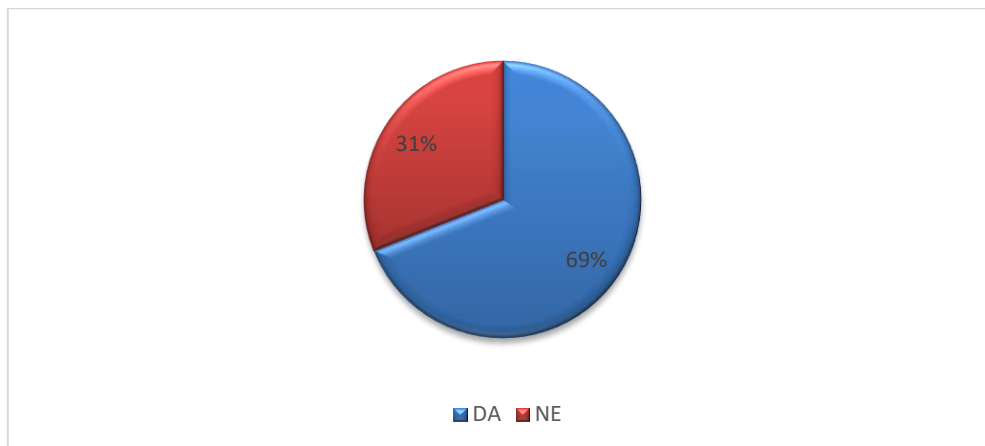
Graf 3: Najpogosteje uporabljen tuji jezik v prostem času

Najpogosteje uporabljen tuji jezik po izboru učencev v prostem času je angleščina. Z le 1 % uporabe ji sledi nemščina.

- **Ali najpogosteje uporabljen tuji jezik uporabljaš tudi med odmori za komunikacijo s svojimi vrstniki?**

Graf 4: Uporaba tujega jezika med odmori za komunikacijo z vrstniki

Iz grafa je razvidno, da kar 69 % učencev uporablja izbran tuji jezik med odmori za komunikacijo s svojimi vrstniki. Le 31 % učencev je odgovorilo, da najpogosteje uporabljen tuji jezik v prostem času ne uporablja med odmori za komunikacijo s svojimi vrstniki.

- Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, navedi razlog.

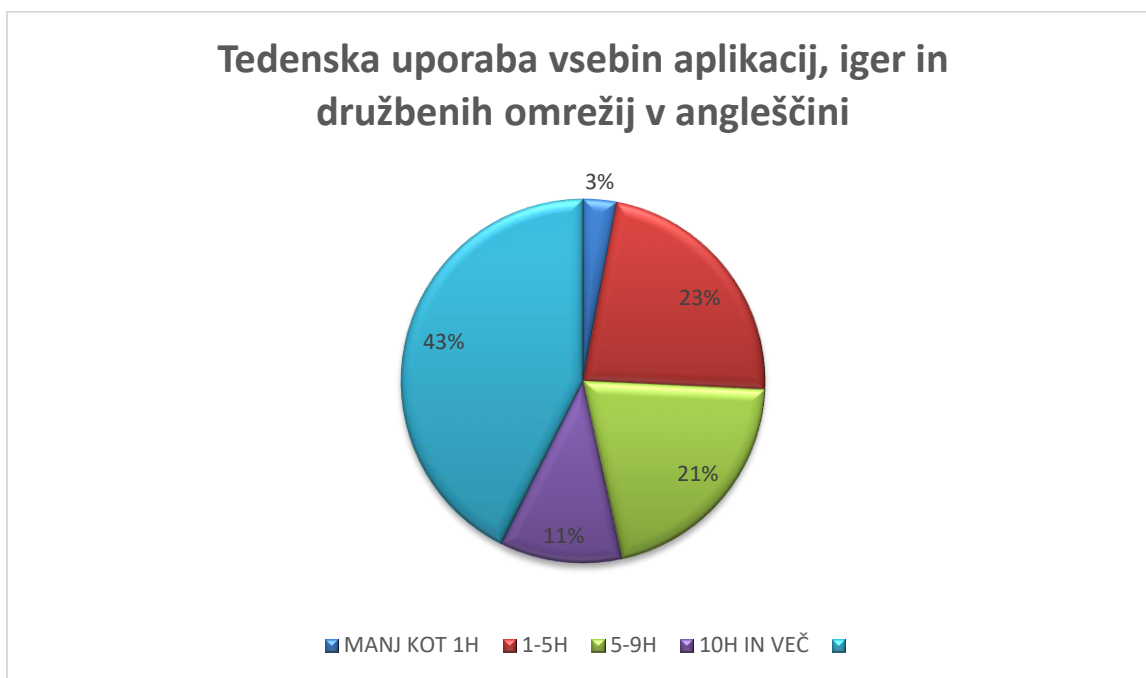
Preglednica 2: Razlog za uporabo tujega jezika med odmori

RAZLOG	ŠTEVILO
Določenih besed se takoj ne spomnim v slovenščini, zato jih povem po angleško.	3
Ker vsi to uporabljajo.	14
Igre.	1
Ker mi je jezik všeč.	17
Sleng.	2
Za zabavo.	5
Navada.	10
Ker je kul.	5
Ker teh besed, ki jih uporabljam v angleščini, ni v slovenščini.	1
Ne vem.	3
Zelo dobro znam angleško.	1

Kot lahko vidimo v preglednici, je pri večini učencev in učenk razlog za uporabo tujega jezika med odmori za komunikacijo s svojimi vrstniki všečnost jezika. Sledi mu odgovor Ker vsi to uporabljajo ter Uporaba jezika iz navade. Nekoliko manj učencev je navedlo razlog, da to počnejo za zabavo in ker je kul. Najmanj učencev pa tuji jezik uporablja za komunikacijo zaradi slenga in iger ter ker se določenega poimenovanja takoj ne spomnijo v slovenščini in se tako lažje izrazijo v angleščini.

- **Koliko ur na teden uporabljaš računalnike, mobilne telefone, kjer so vsebine aplikacij, iger in družbenih omrežij v angleščini?**

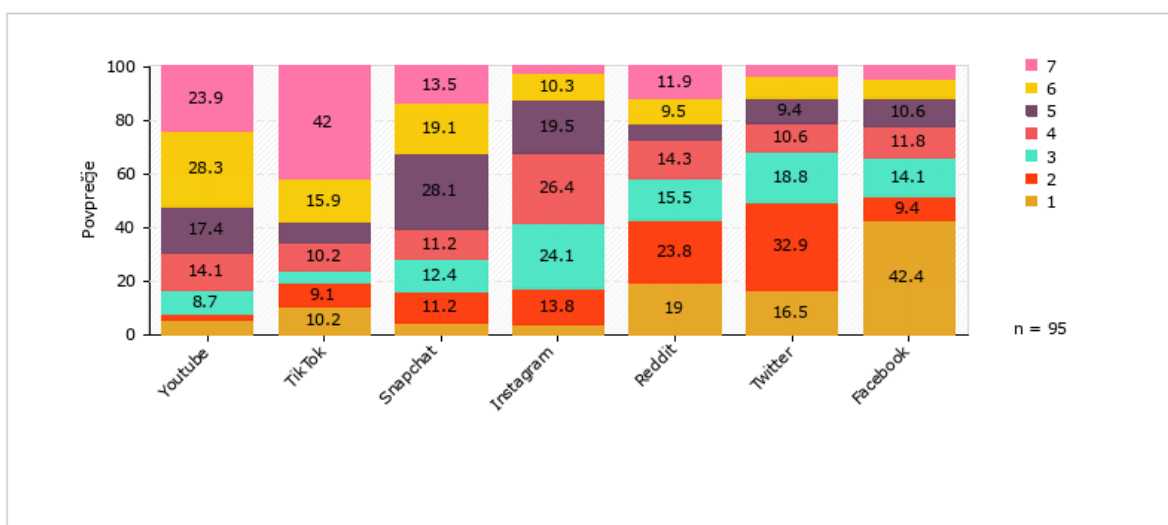
Graf 5: Tedenska uporaba vsebin aplikacij, iger in družbenih omrežij v angleščini

43 % učencev uporablja računalnike, mobilne telefone, kjer so vsebine aplikacij, iger in družbenih omrežij v angleščini več kot 10 ur na teden, 5–9 ur tedensko jih uporablja 21 %, 1–5 ur tedensko 23 % ter manj kot 1 uro tedensko le 3 % učencev.

- **Katera družbena omrežja najpogosteje uporabljaš? Razvrsti jih na lestvici od 1 do 7. 1 = majhen delež, 7 = velik delež.**

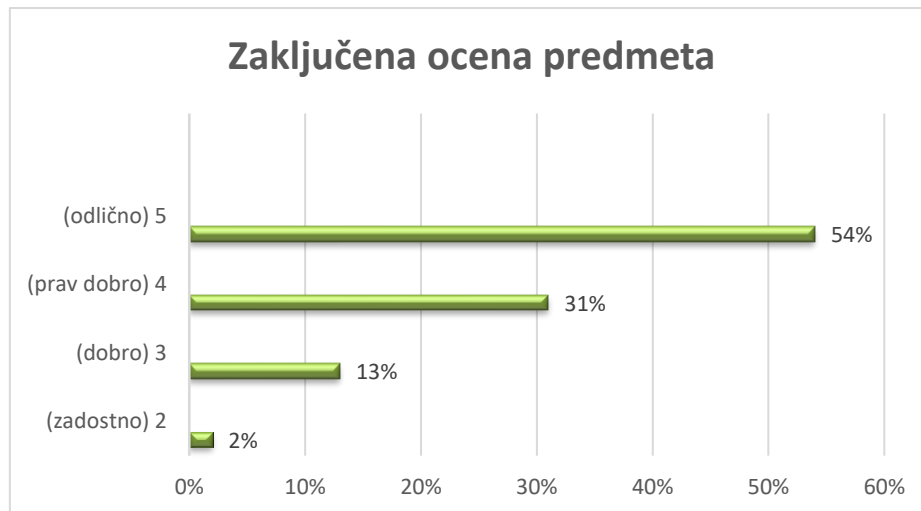
Graf 6: Delež uporabe družbenih omrežij

Iz tega grafa vidimo, da je uporaba družbenih omrežij med učenci različna. Najpogosteje uporabljajo družbeni omrežji Tik Tok in Youtube. Sledi jima Snapchat in Reddit. Med najmanj uporabljenimi družbenimi omrežji med učenci sta Facebook in Twitter.

- **Katera je bila tvoja zaključena ocena pri učnem predmetu angleščina lansko šolsko leto?**

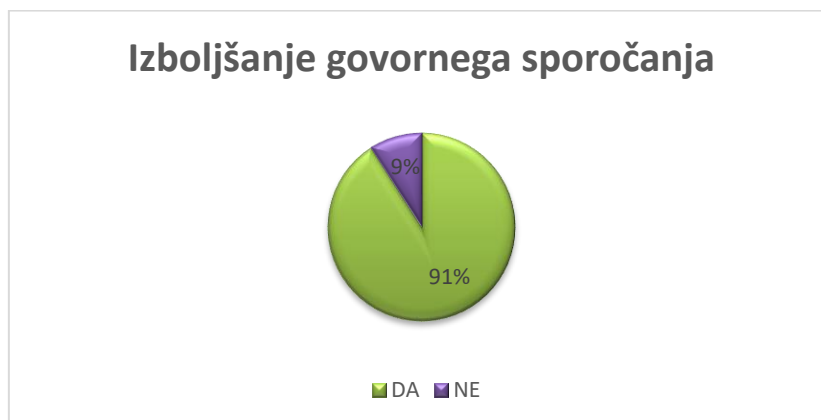
Graf 7: Zaključena ocena predmeta

Ugotovili smo, da je 54 % anketiranih učencev imelo zaključeno oceno predmeta angleški jezik odlično (5). Kar 31 % učencev je imelo omenjeni predmet zaključeno z oceno prav dobro (4), medtem ko je le 13 % učencev imelo zaključeno oceno dobro (3) in le 2 % zadostno (2).

- **Ali meniš, da uporaba družbenih omrežij izboljša tvoje govorno sporočanje v angleščini?**

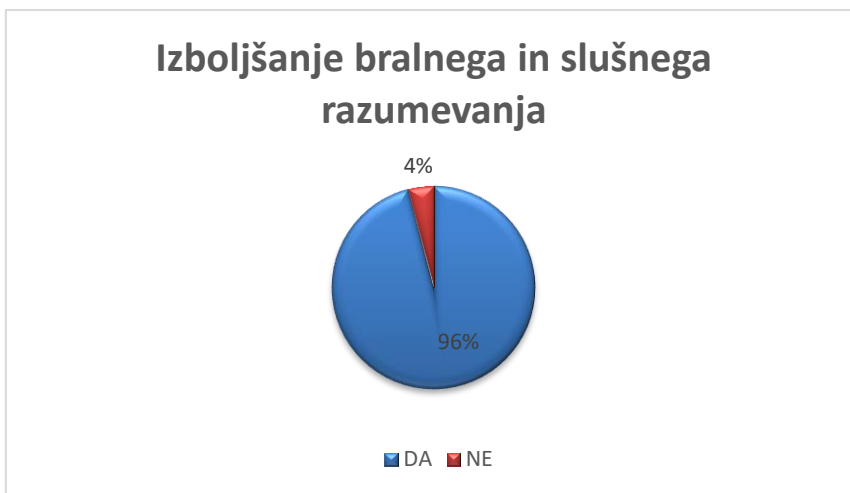
Graf 8: Izboljšanje govornega sporočanja

Ugotovili smo, da kar 91 % učencev meni, da uporaba omenjenih družbenih omrežij izboljša raven njihovega govornega sporočanja v angleščini. Samo 9 % učencev meni, da družbena omrežja ne izboljšajo njihovega govornega sporočanja v angleščini.

- **Ali meniš, da uporaba družbenih omrežij izboljša tvoje bralno in slušno razumevanje angleškega jezika?**

Graf 9: Izboljšanje bralnega in slušnega razumevanja

Kot lahko vidimo iz grafa, je skoraj večina učencev (96 %) mnenja, da uporaba družbenih omrežij izboljša njihovo bralno in slušno razumevanje. Veliko manj učencev (4 %) je mnenja, da uporaba družbenih omrežij ne vpliva na njihovo slušno in bralno razumevanje jezika.

- **Ali meniš, da uporaba družbenih omrežij izboljša tvoje pisne spretnosti angleškega jezika?**

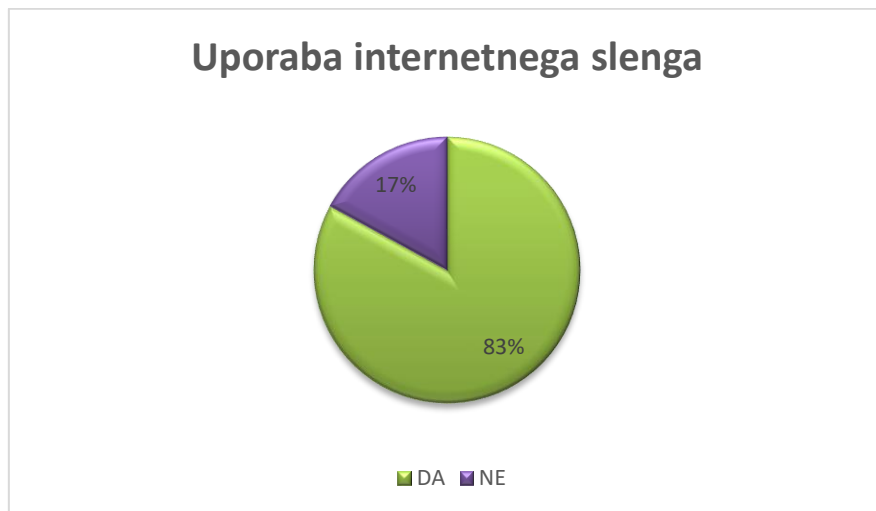
Graf 10: Izboljšanje pisnih spretnosti jezika

Več kot polovica učencev (70 %) je mnenja, da uporaba družbenih omrežij izboljša njihove pisne spretnosti angleškega jezika. Medtem ko 30 % meni, da uporaba družbenih omrežij ne izboljša njihovih pisnih spretnosti jezika.

- **Ali na družbenih omrežjih uporabljaš angleški internetni sleng (cya, ty, lol ...)?**

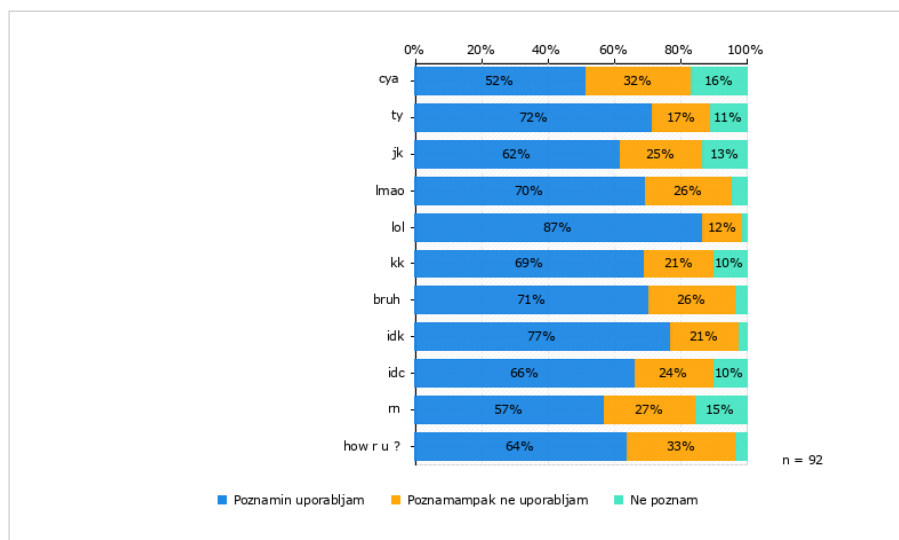
Graf 11: Uporaba internetnega slenga

Iz grafa je razvidno, da 83 % učencev na družbenih omrežjih uporablja angleški internetni sleng in kratice, kot so cya, ty, lol ... Delež učencev, ki na družbenih omrežjih ne uporabljajo angleškega internetnega slenga, je 17 %.

- **Ali poznaš te besede? Označi.**

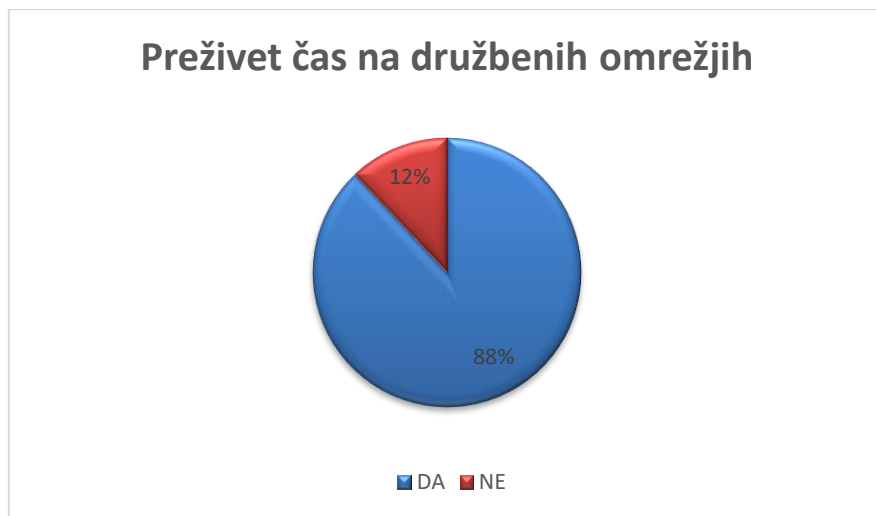
Graf 12: Poznavanje kratic

Iz grafa 12 je razvidno, da večina učencev pozna vse kratice. Najbolj poznana in uporabljena je kratica LOL. Uporablja jo 87 %; pozna, ampak je ne uporablja, pa 12 % učencev. Tej sledijo kratice IDK, TY, LMAO, BRUH. Najmanj poznana kratica je CYA, saj je kar 16 % učencev ne pozna. Najmanj uporabljeni kratici sta CYA in HOW R U.

- **Ali meniš, da preživiš več časa na družbenih omrežjih v času epidemije koronavirusne bolezni?**

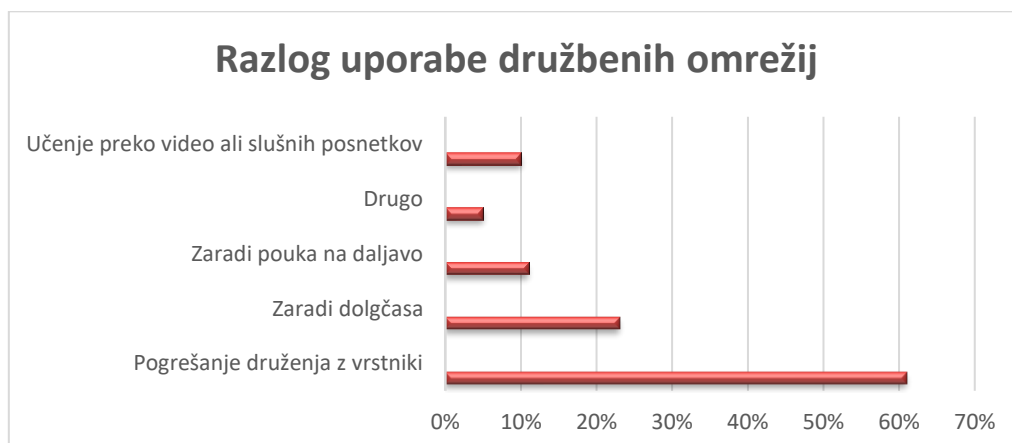
Graf 13: Preživet čas na družbenih omrežjih

Večina učencev (88 %) je pritrnilo, da preživijo več časa na družbenih omrežjih v času epidemije koronavirusne bolezni. Učencev, ki ne preživijo nič več časa na družbenih omrežjih v času epidemije koronavirusne bolezni, je le 12 %.

- **Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, izberi morebiten razlog.**

Graf 14: Razlog uporabe družbenih omrežij

Preglednica 3: Odgovori z Drugo

DRUGO	ŠTEVILO
Nisem izbrala da.	1
Ko opravi svoje obveznosti, mi ostane še nekaj časa za družbena omrežja.	1
Ne uporabljam več.	1
Ker lahko.	1

Največ učencev je povečalo uporabo družbenih omrežij zaradi pogrešanja družbe vrstnikov (61 %). Sledijo učenci, ki jim je bilo dolgčas (23 %). Najmanj učencev je povečalo uporabo družbenih omrežij zaradi pouka na daljavo (11 %). Nekaj učencev (5 %) je napisalo, da so povečali uporabo družbenih omrežij, ker jim je ostal čas po opravljenih obveznostih oziroma da družbenih omrežij ne uporabljajo več.

5 RAZPRAVA

Hipoteze, ki smo jih postavili, so naslednje:

H1: Angleščina je druga govornica učencev naše šole med odmori in v prostem času.

Hipotezo številka 1 lahko odločno potrdimo, kajti kar 98 % učencev 7., 8. in 9. razreda naše šole je odgovorilo, da uporabljajo tuji jezik angleščina za komunikacijo s svojimi vrstniki med odmori in v prostem času. Ugotovili smo, da je angleščina res druga govornica naše šole med odmori in v prostem času. Po mnenju večine učencev je to zato, ker jim je jezik všeč in ker ga uporabljajo njihovi vrstniki.

H2: Učenci uporabljajo računalnike, mobilne telefona, kjer so navodila ali vsebine iger oz. aplikacij v angleščini vsaj 10 ur tedensko.

Hipotezo številka 2 lahko potrdimo. 53 % učencev naše šole uporablja 10 ur in več tedensko računalnike ali mobilne telefone, kjer so vsebine aplikacij, iger in družbenih omrežij v angleškem jeziku. 23 % učencev jih uporablja 5–9 ur tedensko, 21 % 1–5 ur tedensko ter le 3 % učencev manj kot 1 uro na teden.

H3: Učenci največ uporabljajo Instagram in TikTok, najmanj pa Facebook in Twitter.

Hipotezo številka 3 ne moremo ne potrditi ne ovreči. Učenci po naših ugotovitvah v največjem deležu uporabljajo aplikacijo TikTok (42 %) in Youtube (23,9 %). Presenečeni smo, da učenci aplikacijo Instagram v primerjavi z drugimi aplikacijami uporabljajo v zelo majhnem deležu, in sicer le 5 %. Facebook in Twitter sta po naših predvidevanjih res aplikaciji, ki jih učenci najmanj uporabljajo. Aplikacijo Facebook in Twitter uporablja le 3 % učencev.

H4: Učenci menijo, da uporaba aplikacij v angleščini pozitivno vpliva na izboljšanje govornega sporočanja in na bralno razumevanje jezika.

Hipotezo številka 4 lahko potrdimo. Po naših ugotovitvah kar 96 % učencev meni, da uporaba družbenih omrežij izboljša njihovo bralno in slušno razumevanje. Samo 4 % učencev meni, da uporaba omrežij ne pripomore k izboljšanju bralnega in slušnega razumevanja. O izraženem mnenju učencev nismo presenečeni.

H5: Učenci menijo, da uporaba aplikacij v angleščini ne izboljšuje pisne spretnosti tega jezika.

Hipotezo lahko z gotovostjo zavržemo. Večina učencev (70 %) meni, da uporaba aplikacij družbenih omrežij izboljša tudi njihovo pisno spretnost in znanje angleškega jezika. Ostalih 30 % učencev je mnenja, da obiskovanje družbenih omrežij ne pripomore k njihovim pisnim spretnostim jezika. O izraženem mnenju učencev smo presenečeni.

H6: Učenci se na družbenih omrežjih pisno sporazumevajo v obliki kratic (internetni sleng).

Hipotezo lahko jasno potrdimo, saj je 83 % učencev pritrnilo, da na družbenih omrežjih uporablja angleški internetni sleng. 17 % učencev internetnega slenga ne uporablja. Ugotovili smo, da je najbolj poznana in uporabljena kratica LOL. Tej sledijo kratice IDK, TY, LMAO, BRUH. Nad ugotovitvami nismo presenečeni.

H7: Uporaba družbenih omrežij se je zaradi zaprtja šol v času epidemije koronavirusne bolezni povečala.

Hipoteza je zagotovo potrjena, saj je kar 88 % učencev povečalo uporabo družbenih omrežij v času epidemije koronavirusne bolezni. Ugotovili smo, da je večina učencev pogrešala druženje z vrstniki (61 %). Sledili so učenci, ki jim je bilo v času epidemije koronavirusne bolezni dolgčas (23 %).

6 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Današnji svet je drugačen od tistega, ki so ga v svoji mladosti živeli starši učencev in njihovi učitelji. Velika sprememba v naših življenjih se je zgodila leta 2019, ko se je pojavila epidemija koronavirusne bolezni. V času epidemije so se šole zaprle in morali smo se socialno izolirati od družbe. Tako so mladostniki vse več časa preživeli na svetovnem spletu. Splet je postal njihovo »novodobno igrišče«, saj so se bili primorani družiti na družbenih omrežjih, igrati igre in uporabljati različne aplikacije za preganjanje dolgčasa.

Ta naloga bi po našem mnenju lahko pripomogla k zavedanju učiteljev o pomembnosti tovrstnih aplikacij za učence in jih posledično spodbudila k pogostejši uporabi različnih aplikacij pri učenju tujega jezika v šoli. Prav tako bi lahko pripomogla učencem sprevideti, kako pomembno je, da se tuji jezik učijo tudi v šoli in ne samo na spletu.

Na spletu lahko hitro naletimo na različne oblike spletnega nasilja, v katerem smo lahko udeleženi kot žrtve ali povzročitelji, lahko pa samo kot opazovalci. Vsako spletno nasilje, čeprav je na prvi pogled morda nedolžno in na žrtvi ni videti posledic, pusti posledice. Če opazimo oblike spletnega nasilja moramo o tem obvestiti starše ali učitelje v šoli. Menimo, da bi v šolah moral biti večji poudarek na prepoznavanju spletnega nasilja v obliki pogovora in morebitnih delavnicah o spletnem nasilju.

Raziskovalna naloga bi lahko pripomogla tudi k zavesti mladostnikov, da imajo z njihovim načinom komunikacije velik vpliv tako na prihodnost slovenščine kot tudi na druge jezike. Moramo se namreč zavedati, da je pomembno negovanje našega maternega jezika. Da zaključimo z reko Victorja Huga: *»Kajti beseda, to je treba vedeti, je živo bitje.«*

7 ZAKLJUČEK

Jezik je živ organizem, ki se spreminja in odziva na družbene spremembe.

Raziskovanje o uporabi tujega jezika angleščina v prostem času mladostnikov in z uporabo internetnega slenga na družbenih omrežjih se vedno odpirajo nova vprašanja, ki nam ponujajo raznovrstne odgovore. Tema je zanimiva in aktualna, saj se je količina časa, ki ga mladostniki preživijo na družbenih omrežjih, znatno povečala. Z vključevanjem tujega jezika angleščina smo svojo nalogo zastavili interdisciplinarno in na podlagi hipotez prišli do določenih zaključkov.

Ugotovili smo, da večina učencev med odmori in v svojem prostem času kot drugo govorico sporazumevanja uporablja angleščino. Velikokrat jo uporabljajo zato, ker jim je jezik všeč ali ker so se na jezik navadili in jim je blizu. Veliko časa, več kot 10 ur tedensko, preživijo na družbenih omrežjih in aplikacijah, ki ponujajo svojo vsebino v angleškem jeziku. Menimo, da učenci toliko časa preživijo na družbenih omrežjih tudi zaradi epidemije koronavirusne bolezni.

Učenci največ časa preživijo na TikTok-u in YouTube-u. Prav TikTok je aplikacija, katere vsebina je v celoti zasnovana v angleščini. Večina učencev na družbenih omrežjih uporablja internetni sleng. Ugotovili smo, da je najbolj poznana in uporabljena kratica LOL. Sledijo ji kratice IDK, TY, LMAO in BRUH. Najmanj poznana pa je ravno kratica CYA, ki smo jo uporabili v naslovu naše raziskovalne naloge.

Skoraj vsi učenci so mnenja, da uporaba aplikacij, družbenih omrežij in aplikacij v angleškem jeziku izboljša njihovo znanje govornega sporočanja, bralnega in slušnega razumevanja. Več kot polovica učencev pa je mnenja, da uporaba le-teh vpliva na izboljšanje pisnih spretnosti angleškega jezika. Pri tej ugotovitvi smo presenečeni, saj smo pričakovali obraten rezultat. Kot je zapisala Cyrstal (2006), velik problem predstavljajo posamezniki, ki se tujih jezikov učijo le preko spleta, zato imajo kasneje, ob stiku s tem jezikom, težave pri zapisovanju, črkovanju, tudi izgovorjavi in pri slovnici. Razlog, da so učenci mnenja, da uporaba aplikacij, družbenih omrežij prav tako izboljša njihovo pisno spretnost je morda prav ta, da se v Sloveniji tuji jezik angleščina lahko učimo že od prvega razreda osnovne šole. Tako učenci pridobijo potrebno znanje jezika tako v izgovorjavi, bralnem in slušnem razumevanje in pri pisnih spretnostih. Kot smo predvidevali, se je uporaba aplikacij in družbenih omrežij z epidemijo koronavirusne bolezni še povečala, kar bi se lahko odražalo na ugotovljeni pogostosti uporabe angleškega jezika tudi v prostem času mladostnikov in med odmori v času pouka.

Pri raziskovanju in obdelovanju podatkov so se pojavila tudi številna nova odprta vprašanja, ki nakazujejo možnosti nadaljnje raziskave, ki bi se je bilo v prihodnosti vredno lotiti, in sicer:

- Kako v večji meri vključiti družbena omrežja in aplikacije pri pouku angleščine?
- Ali uporaba aplikacij in družbenih omrežij dvigne motivacijo učencev za učenje tujega jezika angleščine?

Naše mnenje je, da je uporabna vrednost te raziskovalne naloge precejšnja, saj odraža, kje in koliko znanja tujega jezika angleščine mladostniki pridobijo. Velika uporabnost te naloge je ugotovitev, da učenci veliko časa preživijo na družbenih omrežjih, uporabljajo aplikacije v angleškem jeziku ter uporabljajo kratice in t. i. internetni sleng. To znanje bi lahko prenesli tudi v pouk. Učenci bi bili tako morda še bolj motivirani za učenje tujega jezika.

Menimo, da se mladostniki morajo zavedati vpliva naše novodobne spletne komunikacije na naš materni jezik. Z razlogom ga namreč poimenujemo materni jezik, zato ga moramo skrbno negovati in ohranjati.

8 VIRI IN LITERATURA

8.1 Literatura in knjižni viri

- Crystal, D. (2006). *Language and the Internet*. Cambridge University Press, 2006.
- Rolih, M. (2014): *Različni vplivi na jezik mladih*. Jezik: Jezikoslovni zapiski. Letnik 20, številka 1.

8.2 Spletni viri

- Allen, J., Murphy, A. (14. 4. 2009). *Webspeak: The Secret Language of Teens*. <https://abcnews.go.com/GMA/AmericanFamily/story?id=2820582&page> (Pridobljeno: 7. 2. 2022, 17.45).
- *Angleški jezik in njegov razvoj*. (b.d.) <https://www.anglescina.com/clanki/razvoj-1/> (Pridobljeno: 12. 12. 2021, 18.45).
- *Difference between old english and middle english and modern english*. (b.d.) <https://sl.differencevs.com/6855398-difference-between-old-english-and-middle-english-and-modern-english> (Pridobljeno: 10. 12. 2021, 18.35).
- *Digitalni učni načrt*. (b.d.) <https://dun.zrss.augmentech.si/#/> (Pridobljeno: 5. 1. 2022, 18.40).
- *Internetni sleng*. (b.d.) https://sl.wikipedia.org/wiki/Internetni_sleng (Pridobljeno: 7. 2. 2022, 19.40).
- Lutkevich, B. (September, 2021). *Social media*. <https://whatis.techtarget.com/definition/social-media> (Pridobljeno: 18. 12. 2021, 19.48).
- *Osnove uporabe Instagrama v letu 2022*. (b.d.) <https://www.idealz.si/blog/osnove-uporabe-instagrama/> (Pridobljeno: 5. 1. 2022, 19.57).
- Pontarelli, B. (28. 5. 2014). *Leet Speak Filtering Methods*. <https://cleanspeak.com/blog/2014/05/28/leet-speak-filtering-methods> (Pridobljeno, 7. 2. 2022, 15.00).
- Roeder, L. (2022). *Kaj je Facebook.com in zakaj je to koristno?* <https://sl.eyewated.com/kaj-je-facebook-com-in-zakaj-je-to-koristno/> (Pridobljeno, 15. 1. 2022, 15.00).

- *Sodobna angleščina* (jezik). (b.d.) <https://sl.socmedarch.org/modern-english-language-1691398-1052> (Pridobljeno: 12. 12. 2021, 19.34).
- *Stara angleščina*. (b. d.)
<https://sites.google.com/site/seminarskanalogajeziki/zgodovina-angleskega-jezika/stara-anglescina> (Pridobljeno: 10. 12. 2021, 17.03).
- *TikTok*. (b.d) <https://safe.si/nasveti/druzabna-omrezja/tik-tok> (Pridobljeno, 16. 1. 2022, 18.00).
- *Vse kar morate vedeti preden začnete uporabljati Twitter*. (18. 6. 2014).
<https://www.hrabar.si/vse-kar-morate-vedeti-preden-zacnete-uporabljati-twitter/>
(Pridobljeno, 15. 1. 2022, 16.10).

9 PRILOGE

ANKETNI VPRAŠALNIK

CYA online – uporabnost angleškega jezika v prostem času.

Razred:

Starost:

Spol: Ž M

1. Kateri tuji jezik najpogosteje uporabljaš v prostem času?

- a. Angleščina.
- b. Nemščina.
- c. Francoščina.
- d. Drugo: _____

2. Ali najpogosteje uporabljen tuji jezik uporabljaš tudi med odmori za komunikacijo s svojimi vrstniki?

- a. Da.
- b. Ne.

3. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, navedi razlog.

4. Koliko ur na teden uporabljaš računalnike, mobilne telefone, kjer so vsebine aplikacij, iger in družbenih omrežij v angleščini?

- a. Manj kot 1h.
- b. 1h – 5h
- c. 5h – 9h
- d. 10h in več
- e. Drugo: _____

5. Katera družbena omrežja najpogosteje uporabljaš. (Razvrsti na lestvici od 1 do 7, 1 = zelo majhen delež, 7 = velik delež.)

_____ Facebook

_____ Instagram

_____ Twitter

_____ Snapchat

_____ TikTok

_____ Reddit

_____ Youtube

6. Kakšna je bila tvoja zaključna ocena pri angleščini lansko šolsko leto?

a) zadostno 2

b) dobro 3

c) prav dobro 4

č) odlično 5

7. Ali meniš da uporaba družbenih omrežij izboljša tvoje govorno sporočanje v angleščini?

a) Da

b) Ne

8. Ali meniš da uporaba družbenih omrežij izboljša tvoje bralno in slušno razumevanje angleškega jezika?

a) Da

b) Ne

c) Delno

9. Ali meniš da uporaba družbenih omrežij izboljša tvoje pisne spretnosti angleškega jezika?

a) Da

b) Ne

10. Ali na družbenih omrežjih uporabljaš angleški internetni sleng (kratice, kot so cya, lol, bruh ...)?

a) Da

b) Ne

11. Ali poznaš te besede? Označi.

BESEDE	Poznam in uporabljam	Poznam in ne uporabljam	Ne poznam in ne uporabljam
cya			
ty			
jk			
lmao			
lol			
kk			
bruh			
idk			
idc			
rn			
how r u			

10. Ali meniš, da preživiš več časa na družbenih omrežjih v času epidemije koronavirusne bolezni?

a) Da

b) Ne

11. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, obkroži morebiten razlog.

a) Pouk na daljavo

b) Dolgčas

c) Pogrešanje druženja z vrstniki

d) Drugo: _____